

ГЛАМОЗДА Н.В.

Навчальна програма гуртка
дитячого екологічного театру
«Дивосвіт»

Управління освіти і науки Кам'янець-Подільської міської ради
Кам'янець-Подільське позашкільне навчально-виховне об'єднання

Гламозда Н.В.

Навчальна програма гуртка дитячого екологічного театру «Дивосвіт»

Кам'янець-Подільський

2022

Затверджено педагогічною радою Кам'янець-Подільського позашкільного навчально-виховного об'єднання (протокол № 7 від 27.12.2021)

Автор та упорядник: Гламозда Наталія Володимирівна – в. о. завідувача організаційно-масовим відділом, керівник гуртка, Кам'янець-Подільського позашкільного навчально-виховного об'єднання.

Рецензенти:

Козак Ольга Василівна - викладач-методист, викладач вищої категорії, режисерських дисциплін Кам'янець-Подільського коледжу культури і мистецтв.

Рулик Людмила Володимирівна - завідувач методичним відділом, Кам'янець-Подільського позашкільного навчально-виховного об'єднання.

Навчальна програма гуртка дитячого екологічного театру «Дивосвіт» передбачає ознайомлення дітей з різними видами мистецтв: літературою, живописом, музикою, вокальним мистецтвом, мистецтвом танцю і екологією - наукою, яка вивчає природоохоронну діяльність людини, її ставлення до всього живого.

Визначений програмою зміст роботи відповідає віковим особливостям дітей і відповідно розрахований на три рівні навчання: початковий, основний, вищий. Розподіл програмних завдань дозволяє забезпечити поступове ускладнення змісту занять, а також варіативність в залежності від віку, знань і умінь дітей. Заняття дітей за програмою гуртка сприятиме формуванню екологічного та естетичного ставлення дитини до світу та художнього розвитку самої дитини, формування національного світогляду учнів.

Навчальна програма може використовуватись для роботи гуртків та студій. Зміст програми забезпечує різнобічний розвиток дитини та відповідає загальним положенням програм позашкільної освіти.

ЗМІСТ

<i>Пояснювальна записка</i>	3
Програма гуртка «Дивосвіт».....	5
Навчально-тематичний план. <i>Початковий рівень - перший рік навчання</i>	9
Навчально-тематичний план. <i>Середній рівень - другий рік навчання</i>	13
Навчально-тематичний план. <i>Основний рівень – третій рік навчання</i>	18
Список використаної літератури.....	24

Пояснювальна записка

Додаткова освітянська програма дитячого екологічного театру "Дивосвіт" відповідає художньо-екологічному спрямуванню позашкільної освіти. Дана програма створена з метою проведення навчально-виховних заходів гуртківців з вивчення ближнього природного оточення і участі в реальній природоохоронній діяльності через виступи перед аудиторією різного віку.

Екологічна освіта даної програми враховує виховання екологічної культури, а також формування вмінь практичного характеру, що дозволяє учням внести реальний внесок у збереження природи своєї місцевості.

Спілкування з природою - це головні умови формування екологічної відповідальності у ставленні до природного середовища.

Учням молодшого і середнього віку властива не тільки висока пізнавальна активність, направлена на вивчення оточуючого світу, зацікавлення широким колом явищ, соціальної і природної діяльності, але і бажання реалізовувати свої творчі здібності, тому доцільно ввести в навчальний процес сучасного навчального закладу екологічний театр.

Новизна даної програми полягає в поєднанні двох, абсолютно різних спрямувань: екологічних проблем і театралізованого дійства. Гармонійне поєднання цих спрямувань якраз можливе при створенні дитячого екологічного театру.

Екологічний театр - синтез багатьох мистецтв: літератури, живопису, музики, вокального мистецтва, мистецтва танцю і екології - науки, яка вивчає природоохоронну діяльність людини, її ставлення до всього живого. Це виховання сприяє заохоченню учнів до мистецтва театральної майстерності, екологічного спрямування, багатобічного художньо-творчого розвитку особистості дитини, розширенню сфери її духовних потреб, узагальнення морально-естетичних уявлень, знань і навичок.

Ми наближаємося до того моменту, коли планета не зможе забезпечити всіх її жителів чистим повітрям, водою, ґрунтом. Життя на планеті Земля стане

неможливим. Шанс зберегти життя на планеті поки ще є. І цей шанс у наших руках. Молоде покоління має навчитися бережливо ставитися до багатств планети.

Подана навчальна програма гуртка спрямована на формування екологічної відповідальності, а екологічна відповідальність напряду пов'язана з екологічним вихованням і з такими якостями особистості, як самоконтроль, вміння передбачити найближчі і найвіддаленіші наслідки своєї діяльності в природному середовищі, критичне ставлення до себе і до інших. У цьому і полягає актуальність даної допоміжної освітянської програми.

Екологічна культурна діяльність дитини при вивченні природи і спілкуванні з нею через свої відчуття (радість, подив, гнів, захоплення, обурення, співчуття та ін.) виражає своє ставлення до неї і прагне зберегти дику природу, проявляючи тим самим любов до світу природи.

Найважливішим в поданій програмі є те, що організація театралізованих дійств екологічного спрямування є найбільш наглядною, доступною і пізнавальною формою організації навчально-виховного процесу підростаючого покоління задля відповідального ставлення до природи. Театралізація відіграє важливу роль в екологічному вихованні учнів, завдяки її сильному впливу на емоційну сферу дитини.

Навчальна мета:

Формування таких якостей, як екологічна відповідальність, пізнавальна і соціальна активність у сфері ставлення зростаючого покоління до оточуючого світом і розвиток творчих здібностей учнів у рамках ДЕТ "Дивосвіт".

Завдання:

1. Формувати екологічний світогляд, заснований на уяві про своє єднання з природою;
2. Розвивати наполегливість оздоровлювати навколишнє середовище, вносити посильний внесок у покращення екологічних умов життя людини;
3. Виховувати екологічну культуру гуртківців;
4. Розширювати творчі здібності учнів через розвиток сфери почуттів,

співчуття, співпереживання, співучасті;

5. Володіння навичками спілкування і колективного мистецтва.

Пріоритетний напрямок діяльності гуртка - стимулювати творчу активність дітей, розвивати індивідуальні задатки і здібності, створювати умови для їх самореалізації і самовираження.

Програма гуртка «Дивосвіт»

Розрахована для навчання учнів 8-14 років, які бажають самовиразитися, талановитих та зацікавлених біологією, екологією, хімією.

Навчальна програма передбачає 3 роки навчання:

1-й рік – початковий рівень – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень;

2-й рік – середній рівень – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень;

3-й рік – основний рівень – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень.

Основні етапи додаткового навчання за програмою дитячого екологічного театру "Дивосвіт"

- знайомство з головними екологічними термінами, поняттями, проблемами;
- ознайомлення з основами театральної культури;
- основні закони та закономірності взаємодії природи і людини;
- розвивати свободу і пластику рухів;
- екологічні проблеми в Україні, у світі, та їх висвітлення;
- розвивати культуру і постановку техніки мови;
- значення, функції, джерела забруднення повітря, води, ґрунту, рослин, тварин, мінеральних ресурсів та шляхи усунення негативного впливу на них;
- вивчення акторської майстерності, вивчення сценічного руху сценічна мова,
- вокал та РОФAM (розвиток фантазії та асоціативного мислення);
- постановка вистав екологічного змісту, відповідальні виступи, участь в конкурсах і фестивалях екологічного напрямку.

Прогнозовані результати навчання в гуртку:

Гуртківець знає:

- правила безпечної поведінки на сцені і вміння користуватися сценічним приладдям;
- правила поведінки та техніку безпеки в парковій зоні, біля води, на екскурсії в лісі;
- важливі екологічні поняття і екологічні проблеми великих міст;
- що таке театр;
- чим відрізняється театр від інших видів мистецтв.

Володіє поняттями:

- про глобальні екологічні проблеми;
- про можливі шляхи рішень екологічних проблем;
- про елементарне технічне приладдя сцени;
- про оформлення сцени;
- про норми поведінки на сцені і в залі для глядачів.

Вміє:

- оцінити і проаналізувати наслідки впливу негативної дії екологічних факторів;
- розробляти заходи захисту навколишнього середовища від екологічних негативних чинників;
- спрямовувати свою фантазію в задане русло;
- образно мислити;
- концентрувати увагу;
- усвідомлювати себе в сценічному просторі;
- усвідомлювати себе у світі природи.

Набуває навиків:

- спілкування з партнером по сцені (однокласниками);
- елементарної акторської майстерності;
- образного сприйняття навколишнього світу;
- колективного мистецтва.

А також позбавляється від надмірної сором'язливості, боязні спілкуватися,

навчається відкритості, бережливого ставлення до оточуючого світу, відповідальності перед колективом.

Підведення підсумків роботи гуртка

Підведенням підсумків реалізації даної додаткової освітянської програми є просвітницька і природоохоронна діяльність через театралізовані виступи перед учнями шкіл, їх батьками, а також участь в екологічних конкурсах, конференціях і фестивалях дитячих екологічних театрів.

Головні екологічні терміни, поняття, проблеми

Екологія як наука: предмет, зміст, задачі. Короткий історичний нарис. Методи екології та основні розділи. Проблеми сучасної екології, шляхи та перспективи їх вирішення.

Ознайомлення з основами театральної культури

Театр юного глядача. Театр опери. Театр сатири. Театр драми. Театр музичної комедії. Театр опери та балету. Ляльковий театр. Театр для дітей. Чим різняться ці театри один від одного. Словник театральної термінології. Режисер і його місце в театрі. Особливості театрального мистецтва.

Основні закони та закономірності

взаємодії природи і людини

Сезонні зміни в природі. Рослинний світ рідного краю. Тваринний світ України. Охорона природи. Збереження та оздоровлення свого організму. Лікарські рослини нашого краю.

Розвивати свободу і пластику рухів

Обличчя - зосередження "психічної мускулатури". Пластичність рук. Ритміка. Танцювальні кроки.

Екологічні проблеми в Україні, у світі та їх висвітлення

Забрудненість дворової та паркової зони в містах. Забрудненість прирічкових зон. Річки, озера, ставки, джерела - життя для всього живого. Рослини-шкідники (амброзія, омела) - боротьба з ними та інформування населення про небезпеку контакту з нею.

Розвивати культуру і постановку техніки мови

Дихання. Голос. Логіко-емоційна виразність, її значення. Мелодика. Темп мовлення. Стил мовлення. Підготовка художнього твору до читання. Читання творів різних жанрів.

**Джерела забруднення повітря, води, ґрунту,
мінеральних ресурсів та шляхи усунення
негативного впливу на них**

Охорона і використання водних ресурсів та атмосферного повітря. Значення води і повітря в біосфері та житті людини. Основні способи очистки води та повітря від забруднення, їх охорона.

Вивчення акторської майстерності

Акторський тренінг. Сценічна увага. Дивитися і бачити. Екран внутрішнього бачення. Уявна дія. Сценічна дія.

Вивчення сценічного руху

Мовленнєво-рухова й вокально-рухова координація. Сполучення вправ (за методикою професора І.Б.Кох). Розвиток активної гнучкості. Координація рухів (авторська методична розробка А.Б. Дрозніна). Формування й розвиток виразних рухів рук. Моторні вправи. Образні вправи. Етюди.

Сценічна мова

Дихання. Голос. Діапазон. Дикція. Артикуляція голосних, приголосних. Основні засоби логіко-емоційної виразності та їх значення.

Вокал та РОФAM

Голосова "розминка" - скоромовки. Вправи у запропонованих обставинах. Три рівні уваги. Слухати та розрізняти ритм, вміти рухатись в заданому ритмі. Вміння працювати з текстом (логічні паузи, вміння виділяти головне слово речення). Освоєння сценічного падіння. Основа сценічного бою.

Постанова вистав екологічного змісту

Робота над етюдом. Інсценізація народних казок з екологічним напрямком. Інсценізація байок. Інсценізація етюдів. Інсценізація віршів. Написання вистави, спрямованої на захист екосистеми (захист ялинок від вирубки до новорічних свят, допомога зимуючим птахам, захист первоцвітів у

період весняних свят, допомога забрудненим річкам; рослини-паразити, лікарські рослини - допомога людуству і т.д.)

Навчально-тематичний план

Початковий рівень, перший рік навчання

№ п/п	Тема занять	Кількість годин		
		теорія	практ.	усього
I	Актуальні екологічні проблеми сучасності			
1	Вступ. Знайомство з гуртківцями. Ознайомлення з роботою гуртка. Техніка безпеки	1	1	2
2	Що вивчає екологія: предмет, зміст, задачі	2	2	4
3	Найважливіші екологічні поняття	2	2	4
4	Екологічні проблеми великих міст	2	2	4
5	Екологія м. Кам'янця-Подільського	2	2	4
6	Глобальні екологічні проблеми	4	2	6
7	Можливі шляхи вирішення екологічних проблем сучасності	4	2	6
II	Основи театральної культури			
8	Театральний словник	-	4	4
	Внесок театального мистецтва у формування особистості	2	2	4
10	Фантазія - джерело творчої духовності людини	0,5	1,5	2
11	Облаштування глядацької зали і сцени	0,5	1,5	2
12	Оформлення сцени. Декорації	2	6	8

III	Пластика руху			
13	Сценічні ігри	-	12	12
14	Пластичні імпровізації	-	10	10
15	Робота з етюдами	-	10	10
IV	Культура і техніка мови			
16	Робота зі скоромовками	1	11	12
17	Розвиток правильного дихання	1	3	4
V	Підготовка до вистави			
18	Розподіл ролей і постановчі проби	1	3	4
19	Робота з текстом у ролях	-	12	12
20	Виготовлення декорацій і костюмів	-	12	12
21	Підбір і запис музичних композицій до вистави	-	4	4
22	Репетиція всім складом. Виступ	-	14	14
	Разом	25	119	144

Зміст програми

Розділ 1. Вступ. Актуальні екологічні проблеми сучасності (30 год.)

Знайомство з гуртківцями. Ознайомлення з роботою гуртка. Техніка безпеки. Що вивчає екологія: предмет, зміст, задачі. Важливі екологічні поняття. Екологічні проблеми великих міст. Екологія м. Кам'янця-Подільського. Глобальні екологічні проблеми. Можливі шляхи вирішення екологічних проблем сучасності.

Практичні роботи та екскурсії:

Екскурсія до екологічного центру (ЕНЦУМ). Екскурсія по рідному місту (Кам'янець-Подільський). Конкурси малюнків «Моє місто», «Звірята в міні-зоопарку», «Природа рятує нас, а ми природу».

Розділ 2. Основи театральної культури (20 год.)

Театральний словник. Внесок театального мистецтва у формування особистості. Фантазія – джерело творчої духовності людини. Улаштування глядацької зали і сцени.

Практичні роботи та екскурсії:

Екскурсія до місцевого театру. Прогулянки: «Осінні диво-квіти», «Дерева взимку засинають».

Розділ 3. Пластика руху (32 год.)

Сценічні ігри. Пластичні імпровізації. Робота з етюдами.

Практичні роботи та екскурсії:

Екскурсія до місцевого парку з метою спостереження за зміною в природі. Екскурсія на ЕНЦУМ з метою спостереження за тваринками, щоб потім передати характер тваринок, виконуючи їх ролі.

Розділ 4. Культура і техніка мови (16 год.)

Робота зі скоромовками. Розвиток правильного дихання.

Розділ 5. Підготовка до вистави (46 год.)

Розподіл ролей і постановчі проби. Робота з текстом у ролях. Виготовлення декорацій і костюмів. Підбір і запис музичних композицій до вистави. Репетиція всім складом. Виступ.

Практичні роботи та екскурсії:

Розробка і виготовлення декорацій до даної вистави. Розробка і виготовлення костюмів до вистави. Прослуховування музичних тем, підбір музичного оформлення.

Підсумкове заняття – виступ, показ вистави.

Прогнозовані результати навчання в гуртку:

Гуртківець знає:

- правила безпечної поведінки на сцені і вміння користуватися сценічним приладдям;
- правила поведінки та техніку безпеки в парковій зоні, біля води, на екскурсії в лісі;
- важливі екологічні поняття і екологічні проблеми великих міст;
- що таке театр;
- чим відрізняється театр від інших видів мистецтв.

Володіє поняттями:

- про глобальні екологічні проблеми;
- про можливі шляхи рішень екологічних проблем;
- про елементарне технічне приладдя сцени;
- про оформлення сцени;
- про норми поведінки на сцені і в залі для глядачів.

Вміє:

- оцінити і проаналізувати наслідки впливу негативної дії екологічних факторів;
- розробляти заходи захисту навколишнього середовища від екологічних негативних чинників;
- спрямовувати свою фантазію в задане русло;

- образно мислити;
- концентрувати увагу;
- усвідомлювати себе в сценічному просторі;
- усвідомлювати себе у світі природи.

Набуває навиків:

- спілкування з партнером по сцені (однокурсниками);
- елементарної акторської майстерності;
- образного сприйняття навколишнього світу;
- колективного мистецтва.

А також позбавляється від надмірної сором'язливості, комплексу "погляд зі сторони", набуває навичок спілкування, відкритості, бережливого ставлення до навколишнього світу, відповідальності перед колективом.

Підведення підсумків роботи гуртка

Підведення реалізації даної додаткової освітянської програми є просвітницька і природоохоронна діяльність через театралізовані виступи перед учнями шкіл, їх батьками, а також участь в екологічних конкурсах, конференціях і фестивалях дитячих екологічних театрів

Навчально-тематичний план

(середній рівень - другий рік навчання)

№ п/п	Тема заняття	Кількість годин		
		теорія	прак.	усього
I	Фенологічні спостереження. Осінні феносигнали			

1	Вступ. Ознайомлення з роботою гуртка. Техніка безпеки. Фенологія як наука. Правила ведення фенологічних спостережень	1	1	2
2	Осінні зміни в природі. Осінь у лісі (у парку). Виготовлення осінніх композицій для участі у конкурсі "Осінь золота"	2	4	6
3	Відліт птахів. Тварини восени	2	2	4
4	Гриби їстівні та отруйні. Правила збирання грибів	2	-	2
II	Рослинний світ рідного краю			
5	Рослини - основа життя на Землі. Різноманітність рослин	2	-	2
6	Кімнатні рослини, їх походження та правила догляду за ними	2	-	2
7	Отруйні рослини, правила поводження з невідомими рослинами. Рослини - символи України. Рослини у казках та піснях українського народу	2	2	4
III	Наш рідний край			
8	Клімат. Кліматичні фактори, їх вплив на поширення рослинного та тваринного світів	2	2	4
9	Клімат України. Особливості клімату Карпат	2	-	2
10	Природно-заповідні об'єкти Кам'янця - Подільського. Заповідні території: ПП «Подільські Товтри»	4	4	8
VI	Сценічне спілкування			
11	Взаємодія з партнером. Етюди на спілкування з імпровізацією тексту	-	10	10

12	Етюди на органічне мовчання: "Вибери партнера", "Звуконепроникне скло", "Птахолови" і т.д.	-	10	10
V	Мізансцена - мова вистави			
13	Індивідуальна мізансцена	-	4	4
14	Групові мізансцени	-	6	6
VI	Сценічна мова			
15	Гімнастика обличчя. Розвиток дихання	-	4	4
16	Розвиток голосу. Розвиток вільного звучання	-	4	4
17	Робота над віршованим твором	2	10	12
18	Робота над прозовим твором	2	10	12
VII	Підготовка до вистави			
19	Розподіл ролей і постановчі проби	2	4	6
20	Робота з текстом у ролях	-	10	10
21	Виготовлення декорацій і костюмів	-	10	10
22	Підбір і запис композицій до вистави	-	6	6
23	Репетиція всім складом. Виступ	-	14	14
	Разом	27	117	144

Зміст програми

Розділ 1. Вступ. Фенологічні спостереження. Осінні фено сигнали (14 год.)

Фенологія як наука. Правила ведення фенологічних спостережень. Осінні зміни в природі. Осінь в лісі (в парку). Виготовлення осінніх композицій для

участі у конкурсі «Осінь золота». Відліт птахів. Тварини восени. Гриби їстівні та отруйні. Правила збирання грибів.

Практичні роботи та екскурсії:

Екскурсія на ЕНЦУМ. Екскурсія до місцевого парку з метою спостереження «Пристаювання рослин до зими». Виготовлення та розвішування годівничок для птахів. Екологічна акція «Пташине містечко».

Розділ 2. Рослинний світ рідного краю (8 год.)

Рослини – основа життя на Землі. Різноманітність рослин. Кімнатні рослини, їх походження та правила догляду за ними. Отруйні рослини, правила поводження з невідомими рослинами. Рослини – символи України. Рослини у казках та піснях українського народу.

Практичні роботи та екскурсії:

Складання гербарію лікарських рослин. Проведення дослідів «оранжерея на підвіконні». Спостереження за проростанням пшениці та квасолі. Вивчення впливу світла, тепла та води на розвиток рослин на прикладі кімнатних рослин. Виготовлення картин з висушених рослин, аплікацій.

Розділ 3. Наш рідний край (14 год.)

Клімат. Кліматичні фактори, їх вплив на поширення рослинного та тваринного світів. Клімат України. Особливості клімату Карпат. Природно-заповідні об'єкти Кам'янця-Подільського. Заповідні території: ПП «Подільські Товтри».

Практичні роботи та екскурсії:

Екскурсія до музею ПП «Подільські Товтри». Екскурсія до ботанічного саду.

Розділ 4. Сценічне спілкування (20 год.)

Взаємодія з партнером. Етюди на спілкування з імпровізацією тексту. Етюди на органічне мовчання: «Вибери партнера», «Звуконепроникне скло», «Птахолови», і т.д.

Розділ 5. Мізансцена – мова вистави (10 год.)

Індивідуальна мізансцена. Групові мізансцени.

Розділ 6. Сценічна мова (32 год.)

Гімнастика обличчя. Розвиток дихання. Розвиток голосу. Розвиток вільного звучання. Робота над віршованим твором. Робота над прозовим твором.

Розділ 7. Підготовка до вистави (46 год.)

Розподіл ролей і постановчі проби. Робота з текстом у ролях. Виготовлення декорацій і костюмів. Підбір і запис композицій до вистави. Репетиція всім складом. Виступ.

Практичні роботи і екскурсії:

Розробка та виготовлення декорацій. Розробка та виготовлення чи пошив костюмів. Прослуховування та підбір музичних тем до вистави.

Підсумкове заняття – виступ, показ вистави.

Прогнозовані результати навчання в гуртку:

Гуртківець знає:

- правила безпечної поведінки на сцені і вміння користуватися сценічним приладдям;
- правила поведінки та техніку безпеки в парковій зоні, біля води, на екскурсії в лісі;
- важливі екологічні поняття і екологічні проблеми великих міст;

- що таке театр;
- чим відрізняється театр від інших видів мистецтв.

Володіє поняттями:

- про глобальні екологічні проблеми;
- про можливі шляхи рішень екологічних проблем;
- про елементарне технічне приладдя сцени;
- про оформлення сцени;
- про норми поведінки на сцені і в залі для глядачів.

Вміє:

- оцінити і проаналізувати наслідки впливу негативної дії екологічних факторів;
- розробляти заходи захисту навколишнього середовища від екологічних негативних чинників;
- спрямовувати свою фантазію в задане русло;
- образно мислити;
- концентрувати увагу;
- усвідомлювати себе в сценічному просторі;
- усвідомлювати себе у світі природи.

Набуває навиків:

- спілкування з партнером по сцені (однокласниками);
- елементарної акторської майстерності;
- образного сприйняття навколишнього світу;

➤ колективного мистецтва.

А також позбавляється від надмірної сором'язливості, комплексу "погляд зі сторони", набуває навичок спілкування, відкритості, бережливого ставлення до навколишнього світу, відповідальності перед колективом.

Підведення підсумків роботи гуртка

Підведенням підсумків реалізації даної додаткової освітянської програми є просвітницька і природоохоронна діяльність через театралізовані виступи перед учнями шкіл, їх батьками, а також участь в екологічних конкурсах, конференціях і фестивалях дитячих екологічних театрів.

Навчально-тематичний план

(основний рівень - третій рік навчання)

№ п/п	Тема заняття	Кількість годин		
		теор.	практ.	усього
I	Людина - частина природи			
1	Вступ. Ознайомлення з правилами техніки безпеки на гурткових заняттях, НДЗ, у куточках живої природи. Демонстрація навчальних відеофільмів	2	-	2
2	Збереження та охорона свого організму	2	4	6
3	Фактори рідної природи, що впливають на здоров'я людини	4	-	4
II	Ліс - зелене багатство, його охорона			
4	Типи лісів. Ліси - зелені легені Землі	2	-	2

5	Значення лісів у житті людини. Використання деревини в господарській діяльності. Охорона лісів. Екскурсія до лісу	2	4	6
6	Екологічна акція "Посади дерево"	-	2	2
III	Тваринний світ України			
7	Різноманітність тварин. Значення тварин у житті людини	6	-	6
8	Взаємозв'язок тварин і рослин. Ланцюги живлення. Тварини - хижаки та трав'яїдні	4	-	4
9	Типові представники тварин нашого краю. Тварини в казках, байках, піснях українського народу	2	4	6
10	Спостереження та догляд за тваринками живого куточку	-	6	6
IV	Основи міміки			
11	Тренування м'язів верхньої та нижньої частини обличчя. Вправи на розвиток мімічної виразності: "Лист", "Телефонна розмова" і т.д.	-	4	4
12	Дії в умовах вимушеного мовчання, вправи з уявним партнером. Пантомімічний діалог	-	4	4
V	Сценічна поведінка			
13	Стильова поведінка західноєвропейського та російського вищого товариства у ХУІІ-ХІХ ст.	1	3	4
14	Західноєвропейське товариство ХУІІІ ст. Чоловіча пластика. Жіноча пластика Реверанс. Привітальний жест	1	3	4
15	Російське світське товариство ХІХ ст. Чоловічий уклін. Уклони з циліндром. Цілування рук.	1	3	4

	Офіцерський уклін. Жіноча пластика, уклін. Поводження з віялом			
VI	Фенологічні спостереження взимку			
16	Рослини взимку. Особливості хвойних рослин: дерев та кущів	2	4	6
17	Пристосування тварин до зими: зимова сплячка, зміна забарвлення, міграції	4	-	4
18	Птахи взимку. Зимуючі птахи нашого регіону. Виготовлення та розміщення пташиних годівниць	2	2	4
19	Життя водойм взимку	2	-	2
20	Спостереження та догляд за папугами в живому куточку	-	8	8
VII	Музика в театрі			
21	Місце та значення музики у виставах. Використання музики як звукового фону, як виражального засобу	2	8	10
VIII	Історія костюму			
22	Історія розвитку костюму: стародавня Греція та Рим, Середньовіччя, Відродження, Іспанія ХУІ ст., Франція ХУІІІ ст., епоха Просвітництва, Англія	10	-	10
VIV	Підготовка до вистави			
23	Розподіл ролей і постановчі проби	2	4	6
24	Робота з текстом у ролях	2	4	6
25	Виготовлення декорацій	-	4	4

26	Підбір музичних композицій	-	4	4
27	Репетиція всім складом	-	16	16
	Разом	53	91	144

Зміст програми

Розділ 1. Вступ. Людина – частина природи (12 год.)

Ознайомлення з правилами техніки безпеки на гурткових заняттях, НДЗ, в куточках живої природи. Демонстрація навчальних відеофільмів. Збереження та охорона свого організму. Фактори рідної природи, що впливають на здоров'я людини.

Практичні роботи і екскурсії:

Екскурсія на ЕНЦУМ. Ознайомлення з НДЗ. Екскурсія до живого куточку. Екскурсія до акваріумної кімнати.

Розділ 2. Ліс – зелене багатство, його охорона (10 год.)

Типи лісів. Ліси – зелені легені Землі. Значення лісів у житті людини. Використання деревини в господарській діяльності. Охорона лісів. Екскурсія до лісу. Інструктаж з техніки безпеки під час прогулянки до лісу. Екологічна акція «Посади дерево».

Практичні роботи і екскурсії:

Екскурсія до лісу (Зіньковецького). Екскурсія на меблеву фабрику. Екологічна акція «Посади дерево».

Розділ 3. Тваринний світ України (22 год.)

Різноманітність тварин. Значення тварин у житті людини. Взаємозв'язок тварин і рослин. Ланцюги живлення. Тварини – хижаки та трав'яїди. Типові представники тварин нашого краю. Тварини в казках, байках, піснях українського народу.

Практичні роботи і екскурсії:

Спостереження та догляд за тваринками живого куточку. Екологічна гра «Впізнай мене». Конкурс малюнка «Вони живуть поряд з нами».

Розділ 4. Основи міміки (8 год.)

Тренування м'язів верхньої та нижньої частини обличчя. Вправи на розвиток мімічної виразності: «Лист», «Телефонна розмова» і т.д. Дії в умовах вимушеного мовчання, вправи з уявним партнером. Пантомімічний діалог.

Розділ 5. Сценічна поведінка (12 год.)

Стильова поведінка західноєвропейського та російського вищого товариства у XVIII – XIX ст. Західноєвропейське товариство XVIII ст. Чоловіча пластика. Жіноча пластика. Реверанс. Привітальний жест. Російське світське товариство XIX ст. Чоловічий уклін. Уклони з циліндром. Цілування рук. Офіцерський уклін. Жіноча пластика, уклін. Поводження з віялом.

Розділ 6. Фенологічні спостереження взимку (24 год.)

Рослини взимку. Особливості хвойних рослин: дерев та кущів. Пристосування тварин до зими: зимова сплячка, зміна забарвлення, міграції. Птахи взимку. Зимуючі птахи нашого регіону. Сліди на снігу. Життя водойм взимку.

Практичні роботи і екскурсії:

Виготовлення та розвішування пташиних годівниць. Спостереження та догляд за папугами в живому куточку. Екскурсія до річки з метою спостереження. Екологічна акція «Пташина ялинка». Свято зимуючих птахів.

Розділ 7. Музика в театрі (10 год.)

Місце та значення музики у виставах. Використання музики як звукового фону, як виражального засобу.

Практичні роботи та екскурсії:

Екскурсія до місцевого театру. Перегляд вистав, музичних фільмів. Прослуховування музики як фону або характеру даного персонажа.

Розділ 8. Історія костюма (10 год.)

Історія розвитку костюма: стародавня Греція та Рим, Середньовіччя, Відродження, Іспанія XVI ст., Франція XVIII ст., епоха Просвітництва, Англія.

Практичні роботи та екскурсії:

Екскурсія до музею історії. Перегляд історичних фільмів, де можна роздивитися костюми даної епохи.

Розділ 9. Підготовка до вистави (36 год.)

Розподіл ролей і постановчі проби. Робота з текстом у ролях. Виготовлення декорацій. Підбір музичних композицій. Репетиція всім складом. Виступ.

Практичні роботи та екскурсії:

Розробка та виготовлення декорацій. Прослуховування та підбір музики до характеру героїв. Підбір «фонової» музики.

Підсумкове заняття – виступ, показ вистави.

Прогнозовані результати навчання в гуртку:

Гуртківець знає:

- правила безпечної поведінки на сцені і вміння користуватися сценічним приладдям;
- правила поведінки та техніку безпеки в парковій зоні, біля води, на екскурсії в лісі;
- важливі екологічні поняття і екологічні проблеми великих міст;
- що таке театр;
- чим відрізняється театр від інших видів мистецтв.

Володіє поняттями:

- про глобальні екологічні проблеми;
- про можливі шляхи рішень екологічних проблем;
- про елементарне технічне приладдя сцени;
- про оформлення сцени;
- про норми поведінки на сцені і в залі для глядачів.

Вміє:

- оцінити і проаналізувати наслідки впливу негативної дії екологічних факторів;
- розробляти заходи захисту навколишнього середовища від екологічних негативних чинників;
- спрямовувати свою фантазію в задане русло;
- образно мислити;
- концентрувати увагу;
- усвідомлювати себе в сценічному просторі;
- усвідомлювати себе у світі природи.

Набуває навиків:

- спілкування з партнером по сцені (однокласниками);
- елементарної акторської майстерності;
- образного сприйняття навколишнього світу;
- колективного мистецтва.

А також позбавляється від надмірної сором'язливості, комплексу "погляд зі сторони", набуває навичок спілкування, відкритості, бережливого ставлення до навколишнього світу, відповідальності перед колективом.

Підведення підсумків роботи гуртка

Підведенням підсумків реалізації даної додаткової освітянської програми є просвітницька і природоохоронна діяльність через театралізовані виступи перед учнями шкіл, їх батьками, а також участь в екологічних конкурсах, конференціях і фестивалях дитячих екологічних театрів.

Список використаної літератури

1. Програма для гуртків, секцій, творчих об'єднань позашкільних закладів суспільно-громадського та художньо-естетичного напрямку. - Київ, 1996.
2. Вербицький В.В. Навчально-методичний посібник. Екологія в закладах освіти. - Київ, 2013.
3. Ворожейкіна О.М. Театр у школі: робота над виставою, репертуар. – Харків: Основа, 2012.
4. Ворожейкіна О.М. Театральна вітальня. - Харків: Основа
5. Антонович Д. Триста років українського театру. - Прага, 1925.
6. Васильков В.С. Фрагменти режисури. - Київ, 1967.
7. Ірина Сиромятникова. Мистецтво гриму та макіяжу. РПОЛ класик. - Москва, 2005.
8. Станіславський К.С. Робота актора над собою.- К.: Мистецтво,1953.
9. Возняк М. Початки української комедії. - Львів, 1919.
10. Шандрівська Г., Лясковська М. У нашому докiллі. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004.
11. Лущик І.В. З класом на природу. – Харків: Основа, 2011.
12. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури. – Київ: Знання, 2002.
13. Козак В.Т., Козьяков С.Н. Все про їстівні гриби. – Київ: Врожай, 1987.
14. Казімірова Л. Червона книга України: рослини Хмельниччини. - Кам'янець-Подільський: Мошинський, 2010.

